

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 81625851-610/ 945
Konu : Soru Önergesi (7/26225)

0408/2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 12.03.2020 tarihli ve 631915 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/26225 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Zehra Zümrüt SELÇUK
Bakan

Ek: Cevap Metni (1 sayfa)

Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi **GÜNER**'e Ait 7/26225 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre sigortalı olanların yaşlılık aylığına hak kazanma koşulları aynı kanun hükümlerine, kanunun yürürlük tarihinden önce sigortalı olanların yaşlılık aylığına hak kazanma koşulları 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ve mülga 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu hükümlerine göre belirlenmektedir. Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına prim ödeyenlerin, bu sigorta kollarından aylığa hak kazanıp kazanmadıklarının tespitinde; belli bir yaşa ulaşma, belli bir süre prim ödeme, belli bir süre sigortalı olma, sigortalı işten ayrılma ve Kurumdan yazılı istekte bulunma koşullarının yerine getirilmesi aranmakta olup, bu koşullardan herhangi birinin eksik olması halinde, sigortalıya aylık bağlanmasına imkân bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, Sosyal Güvenlik Kurumunca, sigortalılığı 2008/Ekim (hariç) öncesi başlayıp, 2008/Ekim (dahil) sonrası tahsis talebinde bulunanların aylıkları 5510 sayılı Kanunun Geçici 2 nci maddesi gereğince, gösterge sistemi; 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile getirilen sistem ve 5510 sayılı Kanunla getirilen yeni sistemin birleşiminden oluşan karma sisteme göre hesaplanmaktadır.

Karma sisteme göre sigortalının çalışmaları hizmetin geçtiği dönemlerde geçerli olan aylık bağlama sistemlerinde belirlenen kurallar çerçevesinde tahsis talep yılı esas alınarak hesaplanmakta ve söz konusu aylıklar tahsis talep yılına yıllık gelişme hızı ve TÜFE verileri dikkate alınarak güncellenmektedir.

5510 sayılı Kanunla getirilen yeni sistem kapsamında aylık hesaplanırken; ortalama aylık kazancın tespitinde sigortalının her yıla ait prime esas kazancının, kazancın ait olduğu yıldan itibaren aylık talep tarihine kadar geçen yıllar için, her yıl gerçekleşen güncelleme katsayısı ile güncellenerek bulunan kazançlar toplamının, itibarî hizmet süresi ile fiilî hizmet süresi zammı hariç toplam prim ödeme gün sayısına bölünmesi suretiyle hesaplanan ortalama günlük kazancın otuz katı alınmaktadır.

Buna göre; tahsis talep yılına ait kazançlar güncel olduğundan, özel sektörde çalışan bir sigortalının 01.01.2020-31.12.2020 (dahil) tarihleri arasında, kamu sektöründe çalışan bir sigortalının 15.01.2020-14.01.2021 (dahil) tarihleri arasında talepte bulunması halinde, bağlanacak aylığın hesabında 2020 yılı güncelleme katsayısı kullanılmamaktadır.

Öte yandan, 5510 sayılı Kanuna göre hesaplanan aylığın başlangıç tarihinin yılın ilk altı aylık dönemine rastlaması halinde 55 inci maddenin ikinci fıkrasına göre; Ocak ödeme dönemi için gelir ve aylıklara uygulanan artış oranı kadar artırılarak, yılın ikinci altı aylık dönemine rastlaması halinde ise öncelikle Ocak ödeme dönemi, daha sonra Temmuz ödeme dönemi için gelir ve aylıklara uygulanan artış oranları kadar artırılarak, sigortalının aylık başlangıç tarihindeki aylığı hesaplanır.

5510 sayılı Kanunun 55 inci maddesinde gelir ve aylıkların; her yılın Ocak ve Temmuz ödeme tarihlerinden geçerli olmak üzere, bir önceki altı aylık döneme göre Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan en son temel yıllık tüketici fiyatları genel indeksindeki değişim oranı kadar artırılarak belirleneceği öngörülmüştür.

Buna göre; özel sektörde çalışan bir sigortalının 01.01.2019-31.12.2019 (dahil) tarihleri arasında, kamu sektöründe çalışan bir sigortalının 15.01.2019-14.01.2020 (dahil) tarihleri arasında, talepte bulunması halinde 2019 yılına ait aylık hesabına esas verilere göre hesaplanan aylığı 2020 Ocak ayında T   K tarafından;

2018 yılı Temmuz-Aralık dönemine ilişkin T   E artış oranı %10,19 olarak açıklandığından, 2019/Ocak-Haziran  deme döneminde % 10,19 oranında,

2018 yılı Ocak-Haziran dönemine ilişkin T   E artış oranı %5,01 olarak açıklandığından, 2019/Temmuz-Aralık  deme döneminde %5,01 oranında,

2019 yılı Temmuz-Aralık dönemine ilişkin T   E artış oranı %6,5 olarak açıklandığından, 2020/Ocak-Haziran  deme döneminde %6,5 oranında, artırılarak ödenmektedir.

Ancak,  zel sektörde çalışan bir sigortalının 01/01/2020 tarihinde, kamu sektöründe çalışan bir sigortalının ise 15.01.2020 tarihinde talepte bulunması halinde 2020 yılına ait aylık hesabına esas verilere göre hesaplanan aylığı 2020 Ocak ayında T   K tarafından 2019 yılı Temmuz-Aralık dönemine ilişkin T   E artış oranı %6,5 olarak açıklandığından 2020/Ocak-Haziran  deme döneminde %6,5 oranında artırılarak ödenmektedir.

Bu itibarla, sigortalıya bağlanacak aylık miktarının belirlenmesinde; sigortalının yaşı, prim gün sayısı, prime esas kazançlarının miktarı ile bu kazanç ve günlerin geçtiği dönemler etkili olmakla birlikte, sigortalının talepte bulunduğu yıla göre farklı t   e, gelişme hızı ve aylık artışı belirlenmesi nedeniyle aynı prim gün sayısı ve prime esas kazanç miktarlarına göre farklı tahsis talep yılına göre hesaplanan aylıklar arasında farklılıklar oluşabilmektedir.